

Riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse, riigihangete seaduse ning riigilõivuseaduse muutmise seadus (tööstusjulgeolek)

§ 1. Riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse muutmine

Riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) Riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduses asendatakse sõna „töötlemisluba” sõnadega „tööstusjulgeoleku sertifikaat” vastavas käändes;

2) paragrahvi 3 täiendatakse punktiga 14¹ järgmises sõnastuses:

„14¹) administratiivala – piiratud taseme riigisaladuse või salastatud välisteabe ja seda sisaldava salastatud teabekandja töötlemiseks lubatav ala;“;

3) paragrahvi 3 punkt 15 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„15) töötlev üksus – salastatud teavet töötlev asutus, põhiseaduslik institutsioon, Kaitseliit või A- kategooria tööstusjulgeoleku sertifikaati omav juriidiline või füüsiline isik.“;

4) paragrahvi 19 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 19. Riigisaladusele juurdepääsu õigust omava ja omanud füüsilise isiku kohustused“;

5) paragrahvi 19 lõike 1 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Riigisaladusele juurdepääsu õigust omav füüsiline isik on kohustatud:“;

6) paragrahvi 19 lõike 1 punktist 3 jäetakse välja sõnad „või töötlemisluba“;

7) paragrahvi 19 lõike 1 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) teatama töötlevale üksusele, kellega teenistus- või muust lepingulisest suhtest tulenevalt on isikul juurdepääsuõigus, ja Kaitsepolitseiametile kohe igast temale teatavaks saanud käesoleva seaduse või selle alusel antud õigusakti nõuete rikkumisest;“;

8) paragrahvi 19 lõike 2 esimene ja teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Juurdepääsuõigust omav füüsiline isik on kohustatud teatama selle töötleva üksuse, kellega teenistus- või muust lepingulisest suhtest tulenevalt on isikul juurdepääsuõigus, riigisaladuse kaitset korraldavale isikule töö- või teenistusülesande välisest kavandatavast viibimisest välisriigis, mille kohta kehtib teatamiskohustus, hiljemalt viis tööpäeva enne kavandatava

välisreisi algust. Ettenägematust viibimisest välisriigis teatab isik riigisaladuse kaitset korraldavale isikule põhjendamatu viivitusega. Teates märgitakse isiku nimi, sidevahendite andmed, välisriik ning selles viibimise aeg ja põhjus.“;

9) paragrahvi 19 lõiked 4–6 tunnistatakse kehtetuks;

10) paragrahvi 19 lõikes 7 asendatakse tekstiosa „lõigetes 2 ja 4“ tekstiosaga „lõikes 2“;

11) paragrahvi 19 täiendatakse lõigetega 8 ja 9 järgmises sõnastuses:

„(8) Hiljemalt juurdepääsuõiguse lõppemise ajaks tagastab isik kõik tema valduses olevad salastatud teabekandjad töötlevale üksusele, kellega teenistus- või muust lepingulisest suhtest tulenevalt on isikul juurdepääsuõigus. Kui see ei ole võimalik, annab isik salastatud teabekandjad üle Kaitsepolitseiametile.

(9) Riigisaladusele juurdepääsu õigust omanud isik on kohustatud pärast juurdepääsuõiguse lõppemist hoidma saladuses talle teatavaks saanud riigisaladust.“;

12) paragrahvi 20 täiendatakse lõigetega 9 ja 10 järgmises sõnastuses:

„(9) Töötleva üksuse riigisaladuse kaitset korraldav isik selgitab viivitamata endaga teenistus- või muus lepingulises suhtes olevale juurdepääsuõigust omavale füüsilisele isikule välisriiki reisimisega seotud ohtu tema turvalisusele või riigi julgeolekule ning annab soovitusi seoses välisriiki reisimisega. Vajaduse korral selgitab ohte ja annab soovitusi julgeolekuasutuse ametnik.

(10) A-kategooria tööstusjulgeoleku sertifikaadi kehtivuse lõppemise või tühisuse tuvastamise korral tagastab töötlev üksus talle riigisaladust edastanud töötlevale üksusele kõik tema valduses olevad salastatud teabekandjad. Teabekandjad, mis sisaldavad tööstusjulgeoleku sertifikaati omanud töötleva üksuse loodud riigisaladust või salastatud välisteavet, antakse üle sellele töötlevale üksusele, kelle jaoks teavet loodi, muul juhul Kaitsepolitseiametile. Salastatud välisteabe annab Kaitsepolitseiamet üle riigi julgeoleku volitatud esindajale.“;

13) paragrahvi 26 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Tööstusjulgeoleku sertifikaat ei anna seda omava töötleva üksusega lepingulises või teenistussuhtes olevale füüsilisele isikule õigust juurdepääsuks riigisaladusele.“;

14) paragrahvi 26 lõiked 6 ja 7 tunnistatakse kehtetuks;

15) paragrahvi 31 lõike 1 sissejuhatav lauseosa ja punkt 1 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Juurdepääsuloa saamiseks või kehtivuse pikendamiseks esitab füüsiline isik tema suhtes julgeolekukontrolli teostamiseks pädevale asutusele juurdepääsuloa saamist või pikendamist toetava töötleva üksuse kaudu või vastavas elektroonilises keskkonnas taotluse, millele lisatakse järgmised dokumendid:

1) juurdepääsuloa toetaja kiri (välja arvatud juhul, kui juurdepääsuloa toetaja ja julgeolekukontrolli teostaja on sama asutus), milles põhjendatakse teenistus- või lepingulises suhtes oleva või seda suhet luua sooviva isiku juurdepääsuvajadust ning kõrgeimat riigisaladuse taset, millele juurdepääsuõigust taotletakse;“;

16) paragrahvi 32 lõike 1 punktis 10 asendatakse sõna „tühistatud“ sõnadega „kehtetuks tunnistatud“;

17) paragrahvi 32 lõike 2 punkt 9 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„9) kes tarvitab narkootilisi aineid või kellel on või on olnud diagnoositud narkootilise või psühhotroopse aine või alkoholi tarvitamise häire või hasartmängusõltuvus;“;

18) paragrahvi 32 lõike 2 punktis 18 asendatakse lauseosa „§ 19 lõike 5“ sõnadega „§ 20 lõike 9“;

19) seaduse 2. peatüki 3. jao 3. jaotise 1. alljaotist täiendatakse §-dega 34¹ ja 34² järgmises sõnastuses:

„§ 34¹. Riigisaladuse töötlemise lubatavus

(1) Riigisaladust ja seda sisaldavaid salastatud teabekandjaid võib töödelda riigiasutuse, Kaitseliidu, Eesti Panga, välisriigi töötleva üksuse, rahvusvahelise organisatsiooni või rahvusvahelise kokkuleppega loodud institutsiooni valduses oleval kinnis- või vallasasjal, kui käesolevas seaduses või selle alusel antud õigusaktides ei ole sätestatud teisiti.

(2) Riigisaladust tuleb töödelda turvaalal või administratiivalal, kui käesolevas seaduses või selle alusel antud õigusaktides ei ole sätestatud teisiti.

§ 34². Riigisaladuse elektroonilise töötlemise lubatavus

(1) Riigisaladust võib elektrooniliselt töödelda töötlussüsteemis, millele on Välisluureamet andnud vastavussertifikaadi või ajutise kasutusloa.

(2) Välisluureamet annab töötlussüsteemile akrediteerimise tulemusena vastavussertifikaadi, kui töötlussüsteem vastab elektroonilise teabeturbe nõuetele. Vastavussertifikaadis määratakse kindlaks töötlussüsteemis töödelda lubatud riigisaladuse tase ning vastavussertifikaadi kehtivuse tähtaeg.

(3) Välisluureamet annab töötlussüsteemile akrediteerimise tulemusena ajutise kasutusloa, kui töötlussüsteem ei vasta kõigile elektroonilise teabeturbe nõuetele, kuid sellest tingitud turvariskid on ajutiselt vastuvõetavad. Ajutises kasutusloas määratakse kindlaks töötlussüsteemis töödelda lubatud riigisaladuse tase, ajutise kasutusloa kehtivuse tähtaeg ning töötlussüsteemi uuesti akrediteerimise kohustus, tingimused ja tähtaeg.

(4) Kui riigisaladust töödeldakse elektrooniliselt väljaspool riigiasutuse, Kaitseliidu, Eesti Panga, välisriigi riigiasutuse, rahvusvahelise organisatsiooni või rahvusvahelise kokkuleppega

loodud institutsiooni valduses olevat kinnis- või vallasasja, on vastavussertifikaadi või ajutise kasutusloa andmise eelduseks lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatud tingimuste täitmisele ka kehtiv tööstusjulgeoleku A-kategooria sertifikaat.

(5) Töötlussüsteemi vastavussertifikaadi ja ajutise kasutusloa taotlemise, andmise ning nende kehtivuse pikendamise ja kehtetuks tunnistamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega riigisaladuse ning salastatud välisteabe kaitse korras.“;

20) paragrahvi 35 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Riigisiselt võib töötlev üksus talle edastatud riigisaladust edastada üksnes kirjaliku nõusoleku alusel. Nõusoleku riigisaladuse edastamiseks annab:

1) teabe loonud asutuse, põhiseadusliku institutsiooni või avalik-õigusliku juriidilise isiku juht või juhtorgan või juhi või juhtorgani volitatud isik;

2) kriminaalmenetlusega seotud riigisaladuse puhul menetlust juhtiv prokurör või kõrgemalseisev prokurör;

3) teabe loonud A- kategooria tööstusjulgeoleku sertifikaati omava töötleva üksuse puhul põhiseadusliku institutsiooni, valitsusasutuse või valitsusasutuse hallatava riigiasutuse, kellega sõlmitud lepingu täitmiseks on teave loodud, juht või juhi volitatud isik.“;

21) paragrahvi 35 lõikest 2 jäetakse välja sõnad „või juurdepääsu- või töötlemisloa toetajat“;

22) paragrahvi 35 lõike 4 sissejuhatavas lauseosas asendatakse sõna „välisriigile“ sõnadega „välisriigi töötlevale üksusele“;

23) paragrahvi 35 täiendatakse lõikega 5² järgmises sõnastuses:

„(5²) Välisriigile, rahvusvahelisele organisatsioonile või rahvusvahelise kokkuleppega loodud institutsioonile võib riigisaladust edastada julgeolekuasutus, kui see on vajalik julgeolekuasutuse ülesannete täitmiseks ja teabe vastuvõtja tagab kaitse edastatava teabe avalikuks tuleku eest.“;

24) paragrahvi 35 lõige 6 tunnistatakse kehtetuks;

25) seaduse 2. peatüki 3. jao 3. jaotise 2. alljaotise pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2. alljaotis

Tööstusjulgeoleku sertifikaadi taotlemine ja andmine, selle kehtivuse pikendamine ja lõppemine“;

26) paragrahvid 40–45 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 40. Tööstusjulgeoleku sertifikaat

(1) Tööstusjulgeoleku sertifikaat kinnitab töötleva üksuse usaldusväärsust ning sobivust temaga salastatud teabe töötlemiseks lepingulise suhte loomiseks. Tööstusjulgeoleku sertifikaadi võib anda:

- 1) füüsilisele isikule;
- 2) Eesti avalik-õiguslikule juriidilisele isikule;
- 3) Eestis registreeritud eraõiguslikule juriidilisele isikule.

(2) Tööstusjulgeoleku sertifikaadi kategooria väljendab ulatust, millisel määral ja millistel tingimustel on isikul lubatud riigisaladust töödelda:

- 1) A-kategooria – isik võib töödelda riigisaladust enda valduses oleval kinnis- või vallasasjal;
- 2) B-kategooria – juriidilise isikuga lepingulises või teenistussuhtes olevad riigisaladusele juurdepääsuõigust omavad füüsilised isikud võivad töödelda riigisaladust lepingupartneri valduses oleval kinnis- või vallasasjal.

(3) A-kategooria tööstusjulgeoleku sertifikaat antakse kuni viieks aastaks ja B-kategooria tööstusjulgeoleku sertifikaat kuni seitsmeks aastaks.

(4) Tööstusjulgeoleku sertifikaadi taotlemiseks peab juriidiline isik olema:

- 1) loodud vähemalt kaks aastat tagasi, välja arvatud juhul, kui töödeldakse üksnes piiratud taseme riigisaladust;
- 2) majanduslikult aktiivne, välja arvatud juhul, kui töödeldakse üksnes piiratud taseme riigisaladust.

(5) Tööstusjulgeoleku sertifikaadi taotlemise tasu määrad kehtestatakse riigilõivuseaduses.

§ 41. Tööstusjulgeoleku sertifikaadi ja selle kehtivuse pikendamise taotlemine

(1) Tööstusjulgeoleku sertifikaadi saamiseks või kehtivuse pikendamiseks esitab taotleja Kaitsepolitseiametile taotluse, millele lisab järgmised dokumendid:

- 1) taotleja kaaskiri, milles selgitatakse tööstusjulgeoleku sertifikaadi taotlemise vajadust ja eesmärki, taotletavat kategooriat, taotleja tegevusvaldkonda ning millise taseme riigisaladust soovitakse töödelda;
- 2) füüsilisest isikust taotleja puhul isiku riigisaladusele juurdepääsu õigust tõendav dokument või selle ärakiri, välja arvatud juhul, kui juurdepääsuõiguse on andnud Kaitsepolitseiamet;
- 3) tööstusjulgeoleku sertifikaadi taotleja või sertifikaadi pikenduse taotleja ankeet;
- 4) juriidilisest isikust taotleja puhul käesoleva seaduse § 27 lõike 10 punktides 2 ja 3 nimetatud dokumendid.

(2) Tööstusjulgeoleku sertifikaadi kehtivuse pikendamiseks esitab taotleja Kaitsepolitseiametile taotluse koos sellele lisatud dokumentidega hiljemalt kuus kuud enne sertifikaadi kehtivusaja lõppemist.

(3) Kui tööstusjulgeoleku sertifikaadi kehtivuse pikendamiseks nõutavad dokumendid on esitatud tähtaegselt, pikeneb kehtivus kuni pikendamise või taotluse läbi vaatamata jätmise otsuse tegemiseni.

(4) Tööstusjulgeoleku sertifikaadi ja selle kehtivuse pikendamise taotluse, tööstusjulgeoleku sertifikaadi taotleja ankeedi ja pikendaja ankeedi vormi kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega riigisaladuse ning salastatud välisteabe kaitse korras.

§ 42. Tööstusjulgeoleku sertifikaadi andmisest ja selle kehtivuse pikendamisest keeldumise alused

(1) Tööstusjulgeoleku sertifikaati andmast või selle kehtivust pikendamast keeldutakse füüsilise isiku puhul:

- 1) kellel puudub juurdepääsuõigus;
- 2) kellel puudub põhjendatud vajadus töödelda riigisaladust või seda sisaldavaid salastatud teabekandjaid enda valduses oleval kinnis- või vallasasjal;
- 3) kelle juurdepääsuõigus või varasem tööstusjulgeoleku sertifikaat on kehtetuks tunnistatud riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuete rikkumise tõttu.

(2) Tööstusjulgeoleku sertifikaati andmast või selle kehtivust pikendamast keeldutakse juriidilise isiku puhul:

- 1) kellel puudub riigisaladuse kaitset korraldav isik või kelle riigisaladuse kaitset korraldaval isikul puudub töötlevas üksuses töödeldava teabe kõrgeimale salastatuse tasemele vastav juurdepääsuõigus;
- 2) kes ei vasta käesoleva seaduse § 40 lõikes 1 sätestatud tingimustele;
- 3) kelle tegevus on suunatud Eesti Vabariigi ja tema julgeoleku vastu;
- 4) keda on karistatud selle eest, et ta on tahtlikult toime pannud riigivastase kuriteo või kuriteo inimsuse vastu, sõltumata sellest, kas need karistusandmed on karistusregistrist kustutatud;
- 5) kellele varem antud tööstusjulgeoleku sertifikaat on kehtetuks tunnistatud riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse või selle alusel antud õigusakti sätete rikkumise tõttu viie aasta jooksul tööstusjulgeoleku sertifikaadi kehtetuks tunnistamisest arvates;
- 6) kelle puhul esinevad pankrotimenetluse algatamise eelduseks olevad tingimused või kelle suhtes on algatatud likvideerimismenetlus;
- 7) kelle puhul tegelikud kasusaajad ei ole tuvastatavad või kes on tegelike kasusaajate kohta esitanud valeandmeid;
- 8) kelle ühelgi juhtorgani liikmel ei ole töötleva üksuse töödeldava salastatud teabe kõrgeimale salastatuse tasemele vastavat juurdepääsuõigust;
- 9) kelle juhi või juhtorgani liikme puhul esineb käesoleva seaduse § 32 lõike 1 punktides 4–8 nimetatud asjaolu.

(3) Tööstusjulgeoleku sertifikaati andmast või selle kehtivust pikendamast võib keelduda juriidilise isiku puhul:

- 1) kellel puudub juurdepääsuvajadus;
- 2) kelle tegevus on olnud suunatud Eesti Vabariigi ja tema julgeoleku vastu või kes oma tegevusega võib kahjustada Eesti Vabariigi julgeolekuhuve;
- 3) kes on seotud isiku või ühendusega, mis oma tegevusega eirab avalikku korda või mille tegevus on suunatud Eesti Vabariigi iseseisvuse ja sõltumatuse vägivaldsele muutmisele, territoriaalse terviklikkuse vägivaldsele rikkumisele, vägivaldsele võimuhaaramisele või Eesti põhiseadusliku korra vägivaldsele muutmisele;
- 4) kes on kriminaalmenetluse osaline kahtlustatava või süüdistatavana;
- 5) kellel on mitu väärteokaristust ja neid karistusandmeid ei ole karistusregistrist kustutatud;
- 6) kelle suhtes viiakse läbi väärteomenetlust korruptiivse teo tunnustel või käesoleva seaduse või selle alusel antud õigusakti rikkumise tunnustel;

- 7) keda on karistatud tahtlikult toimepandud kuriteo eest ja neid karistusandmeid ei ole karistusregistrist kustutatud;
- 8) keda on karistatud ettevaatamatusest toimepandud riigivastase kuriteo eest, sõltumata sellest, kas need karistusandmed on karistusregistrist kustutatud;
- 9) kelle seaduslik esindaja on julgeolekukontrolli teostavale asutusele tööstusjulgeoleku sertifikaadi taotleja ankeedis või pikendaja ankeedis või vestlusel tahtlikult varjanud andmeid, esitanud valeteavet või võltsitud andmeid, mis on olulised juurdepääsuloa andmise otsustamisel;
- 10) kes ei ole täitnud oma kohustusi riiklike ja kohalike maksude tasumisel;
- 11) kelle äri- ja kaubandustegevus ei ole vastavuses heade tavade ja kommetega;
- 12) kes on viimase kolme aasta jooksul rikkunud riigihangete teostamiseks sõlmitud hankelepinguid;
- 13) kelle osade või aktsiate omajatest vähemalt üks neljandik ei ole tuvastatavad;
- 14) kelles otsene või kaudne oluline osalus või valitsev mõju väärtpaberituru seaduse tähenduses on isikul, äriühingul või riigil, kes võib ohustada Eesti Vabariigi julgeolekut;
- 15) kelle juhi või juhtorgani liikme puhul esineb käesoleva seaduse § 32 lõike 2 punktides 1–3 või 5–8 nimetatud asjaolu;
- 16) kellel on viimase viie aasta jooksul esinenud raskusi oma rahaliste kohustuste täitmisel;
- 17) kelle puhul on põhjendatud alus kahtlustada, et ta ei ole oma tegudes ja otsustes iseseisev või võib tegutseda teise riigi huvides;
- 18) kes on rikkunud käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõudeid;
- 19) kelle tööstusjulgeoleku sertifikaat on käesoleva seaduse või selle alusel kehtestatud nõuete rikkumise tõttu varem kehtetuks tunnistatud.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud asjaolude kontrollimiseks teostatakse juriidilise isiku suhtes julgeolekukontroll käesolevas seaduses sätestatud korras.

(5) Julgeolekukontrolli teostav asutus kontrollib juriidilise isiku julgeolekukontrolli raames ka tema juhi või juhtorgani liikme puhul käesoleva seaduse § 32 lõike 1 punktides 4–8 ning lõike 2 punktides 1–3 ja 5–8 nimetatud asjaolude esinemist. Juriidilise isiku juhi või juhtorgani liikme puhul nimetatud asjaolude kontrollimiseks esitab tööstusjulgeoleku sertifikaadi taotleja isikute nõusolekud. Kontrolli tulemusel ei saa isik riigisaladusele juurdepääsu õigust.

§ 43. Tööstusjulgeoleku sertifikaadi andmine ja selle kehtivuse pikendamine

(1) Tööstusjulgeoleku sertifikaadi andmise, andmisest keeldumise, kehtivuse pikendamise, pikendamisest keeldumise ja kehtetuks tunnistamise aluseks on julgeolekukontrolli käigus kogutud teave.

(2) A-kategooria tööstusjulgeoleku sertifikaat antakse taotlejale pärast julgeolekukontrolli läbimist:

- 1) piiratud taseme riigisaladuse töötlemiseks, kui taotleja on kehtestanud administratiivala;
- 2) konfidentsiaalse või kõrgema taseme riigisaladuse töötlemiseks, kui taotleja loodud turvaala on saanud Kaitsepolitsei ameti kooskõlastuse.

(3) Tööstusjulgeoleku sertifikaadi andmine, andmisest keeldumine, kehtivuse pikendamine või pikendamisest keeldumine otsustatakse füüsilise isiku puhul kolme kuu jooksul ja juriidilise isiku puhul kuue kuu jooksul arvates dokumentide nõuetekohasest esitamisest.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tähtaega võib pikendada füüsilise isiku puhul kolme kuu ja juriidilise isiku puhul kuue kuu võrra järgmistel juhtudel:

1) tööstusjulgeoleku sertifikaadi andmise otsustamisel on vaja tugineda välisriigist pärinevale teabele;

2) taotleja või tema seadusliku esindajaga ei ole julgeolekukontrolli teostamiseks kuue kuu jooksul arvates dokumentide nõuetekohasest esitamisest olnud võimalik nendest olenevatel mõjuvatel põhjustel vestlust läbi viia;

3) taotleja suhtes teostatud julgeolekukontrolli käigus kogutud teabest tuleneb, et järgmise kuue kuu jooksul võivad tõenäoliselt ilmned tööstusjulgeoleku sertifikaadi andmisest keeldumise alused;

4) taotleja suhtes teostatud julgeolekukontrolli käigus kogutud teabest tuleneb, et järgneva kuue kuu jooksul võivad tööstusjulgeoleku sertifikaadi andmisest keeldumise alused ära langeda.

(5) Kaitsepolitseiamet jätab tööstusjulgeoleku sertifikaadi taotluse läbi vaatamata järgmistel juhtudel:

1) isikule tööstusjulgeoleku sertifikaadi andmisest või selle pikendamisest on keeldutud ja taotlusest ei nähtu, et keeldumise aluseks olnud asjaolud on ära langenud;

2) läbi vaatamata jätmist taotleb tööstusjulgeoleku sertifikaadi taotleja;

3) taotleja või tema seadusliku esindajaga ei ole julgeolekukontrolli teostamiseks lõikes 3 nimetatud aja jooksul olnud võimalik vestlust läbi viia nendest olenevatel ebaolulistel põhjustel;

4) muul seaduses nimetatud juhul.

(6) Kui käesoleva seaduse § 42 lõikes 3 nimetatud asjaolude kaalumise tulemusel ei ole võimalik taotlejale tööstusjulgeoleku sertifikaati anda või selle kehtivust pikendada taotluses märgitud taseme riigisaladuse töötlemiseks, võib tööstusjulgeoleku sertifikaadi anda madalama taseme riigisaladuse töötlemiseks.

(7) Kaitsepolitseiamet võib käesoleva seaduse § 42 lõikes 3 nimetatud asjaolude kaalumise tulemusel tööstusjulgeoleku sertifikaadi anda või seda pikendada lühemaks tähtajaks, kui on sätestatud käesoleva seaduse § 40 lõikes 3.

(8) Tööstusjulgeoleku sertifikaadi andmise või kehtivuse pikendamise teatistes peavad olema järgmised andmed:

1) tööstusjulgeoleku sertifikaadi andmise või kehtivuse pikendamise kuupäev ja otsuse number;

2) tööstusjulgeoleku sertifikaadi andmise või kehtivuse pikendamise alus ja põhjendus;

3) füüsilise isiku puhul ees- ja perekonnanimi ning isikukood;

4) juriidilise isiku puhul nimi või nimetus, asukoht ja registrikood;

5) tööstusjulgeoleku sertifikaadi kategooria ning töödelda lubatava teabe salastatuse tase;

6) tööstusjulgeoleku sertifikaadi kehtivusaeg.

(9) Tööstusjulgeoleku sertifikaadi andmise või kehtivuse pikendamise kohta saadab Kaitsepolitseiamet taotlejale teatise viie tööpäeva jooksul arvates otsuse tegemisest.

(10) Tööstusjulgeoleku sertifikaadi andmisest või selle kehtivuse pikendamisest keeldumise kohta saadab Kaitsepolitseiamet taotlejale motiveeritud otsuse ametlikult kinnitatud ärakirja viie tööpäeva jooksul arvates otsuse tegemisest.

§ 44. Tööstusjulgeoleku sertifikaadi kehtivuse lõppemine

(1) Tööstusjulgeoleku sertifikaadi kehtivus lõpeb seoses:

- 1) füüsilise isiku riigisaladusele juurdepääsu õiguse lõppemisega;
- 2) juriidilise isiku lõppemisega;
- 3) jõustunud kohtuotsusega või kohtuvälise menetleja otsusega töötlemisõiguse äravõtmise kohta;
- 4) tööstusjulgeoleku sertifikaadis märgitud tähtaja möödumisega;
- 5) tööstusjulgeoleku sertifikaadi kehtetuks tunnistamisega.

(2) Tööstusjulgeoleku A-kategooria tööstusjulgeoleku sertifikaat tunnistatakse kehtetuks, kui füüsilisel isikul ei ole enam põhjendatud vajadust töödelda riigisaladust või seda sisaldavaid salastatud teabekandjaid enda valduses oleval kinnis- või vallasasjal.

(3) Tööstusjulgeoleku A-kategooria tööstusjulgeoleku sertifikaadi võib tunnistada kehtetuks, kui töötleva üksuse loodud administratiiv- või turvaala ei vasta käesolevas seaduses ja selle alusel antud õigusaktides riigisaladuse ja seda sisaldavate teabekandjate kaitseks kehtestatud tingimustele.

(4) Tööstusjulgeoleku sertifikaat tunnistatakse kehtetuks, kui:

- 1) füüsilise isiku juurdepääsuõigus on lõppenud;
- 2) juriidilisel isikul esineb käesoleva seaduse § 42 lõikes 2 nimetatud asjaolu.

(5) Tööstusjulgeoleku sertifikaadi võib tunnistada kehtetuks, kui:

- 1) juriidilisel isikul esineb käesoleva seaduse § 42 lõikes 3 nimetatud asjaolu;
- 2) juriidiline isik ühineb, jaguneb või kujundatakse ümber.

(6) Tööstusjulgeoleku sertifikaadi tunnistab kehtetuks Kaitsepolitseiameti peadirektor.

(7) Kaitsepolitseiamet teavitab füüsilise isiku tööstusjulgeoleku sertifikaadi lõppemisest, kehtetuks tunnistamisest või tühisuse tuvastamisest töötlevat üksust, kellega isik on teenistus- või lepingulises suhtes.

(8) Kaitsepolitseiamet teavitab juriidilise isiku tööstusjulgeoleku sertifikaadi lõppemisest, kehtetuks tunnistamisest või tühisuse tuvastamisest juriidilise isiku juhti või juhtorganit, tema poolt riigisaladuse kaitset korraldama volitatud isikut ja kõiki salastatud teabe töötlemisega seotud lepingupartnereid ning riigi julgeoleku volitatud esindajat.

§ 45. Tööstusjulgeoleku sertifikaati omava juriidilise isiku kohustused

(1) Lisaks käesoleva seaduse §-s 20 sätestatud kohustuste täitmisele on tööstusjulgeoleku sertifikaati omav juriidiline isik kohustatud Kaitsepolitseiametile viivitamata teatama järgmistest asjaoludest:

- 1) ühinemine, jagunemine või ümberkujundamine;
- 2) juhi või juhatuse või nõukogu liikmete muutumine;
- 3) tema suhtes algatatud pankroti- või likvideerimismenetlus;
- 4) riigisaladuse või salastatud välisteabe töötlemist eeldavas hankes osalemine, eduka pakkumuse otsus sellises hankes ja osalemine muus projektis, mis eeldab salastatud teabe töötlemist.

(2) Salastatud välisteabega seotud eduka pakkumuse otsusest teavitab tööstusjulgeoleku sertifikaati omav isik ka riigi julgeoleku volitatud esindajat.“;

27) paragrahv 46 tunnistatakse kehtetuks;

28) paragrahvi 49 lõikes 3 asendatakse sõna „töötlemisloa“ sõnadega „tööstusjulgeoleku sertifikaadi“ ning sõnad „juurdepääsu- või töötlemisloa“ sõnadega „juurdepääsuloa või tööstusjulgeoleku sertifikaadi“;

29) paragrahvi 49 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Kontrollitava isiku, käesoleva seaduse § 27 lõigetes 2 ja 5 nimetatud asutuse juhi, juurdepääsuloa toetaja või tööstusjulgeoleku sertifikaadi taotleja taotlusel lõpetab julgeolekukontrolli teostav asutus kohe julgeolekukontrolli. Sellisel juhul ei anta isikule juurdepääsuõigust või tööstusjulgeoleku sertifikaati või ei pikendata selle kehtivust või võetakse piiratud taseme riigisaladusele juurdepääsu õigus ära või tunnistatakse juurdepääsuluba või tööstusjulgeoleku sertifikaat kehtetuks.“;

30) paragrahvi 53 lõikest 1 jäetakse välja tekstiosa „, § 42 lõikes 6“;

31) paragrahvi 53 lõikes 3 ja § 54 lõikes 2 asendatakse arv „32 000“ arvuga „100 000“;

32) paragrahvi 55 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kui isikult võetakse riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse nõuete rikkumisega seotud väärteo toimepanemise eest ära riigisaladusele ja salastatud välisteabele juurdepääsu õigus või juriidilise isiku tööstusjulgeoleku sertifikaat tunnistatakse kehtetuks, peab juurdepääsuluba või tööstusjulgeoleku sertifikaati uuesti taotlema.“;

33) seadust täiendatakse §-ga 58¹ järgmises sõnastuses:

„§ 58¹. Töötlemislubade kehtivus

- (1) Enne 2025. aasta 1. septembrist antud töötlemisluba võrdsustatakse tööstusjulgeoleku A-kategooria sertifikaadiga.
- (2) Enne 2025. aasta 1. septembrist antud töötlemisluba kehtib selle kehtivuse tähtaja lõpuni.“.

§ 2. Riigihangete seaduse muutmine

Riigihangete seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 175 lõikes 1 asendatakse sõnad „riigisaladuse töötlemise loa“ sõnadega „tööstusjulgeoleku sertifikaadi“;

2) paragrahvi 178 lõikes 3¹ asendatakse sõnad „riigisaladuse töötlemise loa“ sõnadega „tööstusjulgeoleku sertifikaadi“ ning lõiget täiendatakse pärast sõnu „salastatud välisteabele juurdepääsu sertifikaadi või“ sõnaga „muud“;

3) paragrahvi 178 lõiked 3²–5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3²) Riigi julgeoleku volitatud esindaja võib paluda taotleja või pakkuja asukohariigi pädeval ametiasutusel kontrollida hankelepingu täitmiseks kasutatavate tööruumide ja rajatiste, järgitavate tööstus- ja haldusmenetluste, infohaldusmeetodite ning töötajate vastavust turbetasemenõuetele.

(4) Hankija võib anda pakkujale või taotlejale, kellel käesoleva paragrahvi lõikes 3¹ nimetatud tööstusjulgeoleku sertifikaati, riigisaladusele juurdepääsu luba või juurdepääsusertifikaati salastatud välisteabe kohta veel ei ole, lisaaega sellise loa või sertifikaadi saamiseks, viidates sellele võimalusele ja tähtajale hanketeates.

(5) Hankija kontrollib enne hankelepingu sõlmimist ja pärast pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse tegemist, kas edukal pakkujal on hankija määratud päeva seisuga olemas vajalik tööstusjulgeoleku sertifikaat, riigisaladusele juurdepääsu luba või juurdepääsusertifikaat. Selleks esitab edukas pakkuja enda asukohariigi pädeva ametiasutuse tõendi salastatud teabe töötlemise lubatavuse või pakkuja töötajal salastatud teabele juurdepääsu loa või salastatud välisteabele juurdepääsu sertifikaadi olemasolu kohta. Kui ilmneb, et pakkujal ei ole nimetatud päeval vajalikku luba või sertifikaati, ei sõlmi hankija selle pakkujaga hankelepingut ja teeb uue otsuse tema kvalifitseerimata jätmise kohta.“.

§ 3. Riigilõivuseaduse muutmine

Seaduse 11. peatüki 2. jagu täiendatakse 5. jaotisega järgmises sõnastuses:

„5. jaotis

Riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse alusel tehtavad toimingud

§ 269¹. Riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse alusel väljastatava tööstusjulgeoleku sertifikaadi taotluse läbivaatamine

(1) Riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse alusel väljastatava tööstusjulgeoleku sertifikaadi taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu järgmiselt:

1) tööstusjulgeoleku sertifikaadi esmakordsel taotlemisel tasutakse riigilõivu 6000 eurot;

2) tööstusjulgeoleku sertifikaadi pikendamisel tasutakse riigilõivu 3000 eurot.”.

§ 4. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2025. aasta 1. septembril.

